

Nr 284.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående subventionering av införseln av vissa varor m. m.; given Stockholms slott den 28 maj 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag ur statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

G. E. Sträng.

Sammanfattning.

Redogörelse lämnas för användningen av anslaget till Subventionering av införseln av vissa varor för budgetåret 1947/48.

Bemyndigande begäres dels att, trots ändrade förutsättningar, fortsättningsvis använda ifrågavarande anslag för avsedda ändamål, dels ock att för subventionering av hushållens bränslekostnader använda medel ur kolclearingkassan.

*Utdrag av protokollet över folkhushållningsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 28 maj 1948.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för folkhushållningsdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om subventionering av införseln av vissa varor och anför.

I proposition nr 360 till 1946 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att till Subventionering av införseln av vissa varor å tilläggsstat I till riksdagen för budgetåret 1946/47 under elfte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 25 000 000 kronor. Min företrädare i ämbetet anförde därvid bland annat.

Det vore i dåvarande läge nödvändigt att öppna möjlighet för Kungl. Maj:t att medgiva viss importsubventionering. Med hänsyn till vådorna av en dylik subventionering borde densamma emellertid tillämpas restriktivt. Den borde sålunda äga rum endast där sannolika skäl föreläge för antagandet, att prisstegringen vore av övergående karaktär. Vidare borde den i huvudsak begränsas till sådana importerade råvaror, vilkas importpriser utövade ett väsentligt inflytande på den allmänna prisnivån inom landet. Det syntes dock icke böra vara uteslutet, att subventioneringen skulle kunna tillämpas även å varor, som representerade ett senare stadium av produktionsprocessen, i den mån synnerligen starka skäl av förut angiven art föreläge. Subventionsåtgärd borde kunna vidtagas endast efter beslut av Kungl. Maj:t, som därvid jämväl borde meddela närmare föreskrifter angående subventioneringens utformning i detalj. Redogörelse för vidtagna subventionsåtgärder borde framläggas för 1947 års riksdag. Bemyndigandet för Kungl. Maj:t att medgiva subventionering borde i anslutning därtill begränsas till att gälla till utgången av juni 1947.

I skrivelse den 18 december 1946 anmälde riksdagen, att riksdagen anvisat det begärda anslaget samt underströk i samband därmed angelägenheten av att subventioneringen tillämpades restriktivt och allenast under av departementschefen angivna förhållanden. Riksdagen godtog även departementschefens förslag, att bemyndigandet för Kungl. Maj:t att medgiva subventionering skulle avse tiden till utgången av juni 1947. I anslutning till vad departementschefen därom anförte förutsatte riksdagen, att redogörelse

för vidtagna subventionsåtgärder komme att framläggas för 1947 års riksdag.

Efter särskilda framställningar av statens priskontrollnämnd ställde Kungl. Maj:t genom beslut den 21 mars och den 25 april 1947 av nysannämnda reservationsanslag sammanlagt 17 000 000 kronor till priskontrollnämndens förfogande, därav 6 000 000 kronor för subventionering av införseln av bomull och 11 000 000 kronor för införseln av hudar. En redogörelse för utformningen av dessa subventionsåtgärder lämnades i Kungl. Maj:ts proposition nr 250 till 1947 års riksdag.

I denna proposition hemställde Kungl. Maj:t på mitt förslag, att riksdagen ville till Subventionering av vissa varor å riksstaten för budgetåret 1947/48 under elfte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 40 000 000 kronor. Vid behandlingen av detta ärende anförde jag till statsrådsprotokollet bland annat följande.

Vid ett bedömande av frågan om en fortsatt subventionering av importen borde största avseende fästas vid utsikterna ifråga om den kommande prisutvecklingen. Därrest den internationella prishöjningen kunde antagas vara av övergående art, syntes starka skäl tala för att man även i fortsättningen vidtog åtgärder till förebyggande av att denna prishöjning i sin helhet finge slå igenom på den inhemska marknaden. Därvid borde beaktas svårigheterna att vid ett framtida prisfall utomlands få priserna inom landet att återgå i en mot prisfallet svarande utsträckning. Å andra sidan komme uppenbarligen frågan om en subventionering av importen i ett annat läge, därrest priserna på de internationella marknaderna skulle stabilisera sig på rådande höga nivå. På något längre sikt syntes det nämligen icke möjligt att genom subventionsåtgärder uppehålla en i viss mån konstlad skillnad mellan den utländska och den inhemska prisnivån. Även om det icke vore möjligt att fälla något bestämt omdöme rörande den sannolika prisutvecklingen utomlands, syntes dock skäl föreligga för antagandet att den under det senast förflutna året inträffade prisstegringen åtminstone i viss utsträckning vore av övergående natur. Det syntes därför påkallat att ännu någon tid framåt vidtaga åtgärder för att begränsa återverkningarna på den svenska marknaden av denna internationella prishöjning. Med hänsyn till de principiella betänkligheter, som kunde anföras mot en subventionering av importen, borde en dylik emellertid genomföras endast i begränsad omfattning och under närmare angivna förutsättningar. Såsom sådana syntes kunna uppställas, att sannolika skäl talade för antagandet, att prisstegringen till mera väsentlig del vore av övergående karaktär, och att fråga vore om sådana importerade råvaror eller intill råvarustadiet stående varor, vilkas importpriser utövade ett väsentligt inflytande på den allmänna prisnivån inom landet. Möjlighet borde emellertid föreligga för Kungl. Maj:t att i fall, där särskilt starka prispolitiska skäl kunde anföras, förordna om importsubventionering även där fråga vore om andra än nyss angivna varuslag.

I anslutning härtill uttalade jag, att subventionsåtgärder borde kunna vidtagas endast efter beslut av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall, samt att Kungl. Maj:t därvid även borde meddela föreskrifter rörande subventioner-

ringens utformning i detalj. Vidare föreslog jag, att bemyndigandet för Kungl. Maj:t att medgiva subventioner borde avse budgetåret 1947/48, varjämte jag förutsatte, att en redogörelse för vidtagna subventionsåtgärder skulle framläggas för 1948 års riksdag.

I skrivelse nr 419 anmälde riksdagen, att riksdagen i anledning av nämnda proposition till Subventionering av importen av vissa varor för budgetåret 1947/48 under elfte huvudtiteln anvisat ett reservationsanslag av 35 000 000 kronor. Riksdagen underströk samtidigt ånyo vikten av att subventioneringen tillämpades restriktivt och allenast under i propositionen angivna förhållanden. Förslaget att bemyndigandet för Kungl. Maj:t att medgiva subventionering skulle avse budgetåret 1947/48 godtogs av riksdagen, som även, i anslutning till vad därom uttalats i propositionen, förutsatte, att en redogörelse komme att framläggas för 1948 års riksdag angående vidtagna subventionsåtgärder.

Det av riksdagen sålunda lämnade bemyndigandet har under innevarande budgetår utnyttjats för subventionering av importen av bomull och hudar, beträffande förstnämnda vara dock endast för tiden 1/7—31/12 1947. Beträffande omfattningen och den närmare utformningen av de vidtagna subventionsåtgärderna må nämnas följande.

Genom beslut den 21 november 1947 ställde Kungl. Maj:t, efter en av priskontrollnämnden i samråd med statens industrikommission därom gjord framställning, ett belopp av 7 600 000 kronor till priskontrollnämndens förfogande för subventionering av bomull under andra halvåret 1947. Subventionen har utgått med 50 öre för kilogram av sådan bomull, som under andra halvåret 1947 förbrukats av spinnerierna för framställning av rent bomullsgarn samt sytråd, vigognegarn, cottolingtarn och cellululblandat bomullsgarn. Det av priskontrollnämnden fastställda kalkylpriset för bomull har under ifrågavarande period varit 2 kronor 15 öre för kilogram, medan spinneriernas återanskaffningspris för bomullen beräknats till 2 kronor 65 öre för kilogram, varvid hänsyn tagits till bomullsimportens fördelning på nordamerikansk och brasiliansk bomull.

I samband med anvisandet av medel för subventionering av bomull under andra halvåret 1947 föreskrev Kungl. Maj:t, att de belopp, varmed subventionen skulle utgå, skulle beräknas med ledning av vid vederbörande spinnerier framvunnet och av dem under ifrågavarande period utlevererat garn. Spinneri, som ville komma i åtnjutande av subvention, skulle vara skyldigt att, i den mån priskontrollnämnden så funne erforderligt, styrka den verkliga åtgången av råbomull vid garnframställningen. Vidare föreskrevs, att administreringen av och kontrollen över subventioneringen i övrigt skulle handhavas i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som tillämpats under första halvåret 1947. Rörande dessa riktlinjer har i proposition nr 250 till 1947 års riksdag anförts bland annat.

Det belopp, varmed subventionen skall utgå till de enskilda spinnerierna, beräknas med ledning av de uppgifter rörande kvantiteten utlevererat garn, som spinnerierna äro skyldiga att avgiva till industrikommissionen varannan månad. Industrikommissionen utövar teknisk kontroll över dessa uppgifters riktighet. Administrerandet av subventionssystemet sker på så sätt, att utbetalning av subventionerna sker med ledning av de uppgifter, som sålunda komma industrikommissionen tillhanda och vilka översändas till priskontrollnämnden, sedan deras riktighet efter granskning genom auktoriserade revisorer bestyrkts av industrikommissionen. Utbetalningen handhaves av priskontrollnämndens kansli (kamerалbyrå).

I skrivelse den 27 december 1947 anförde statens priskontrollnämnd beträffande subventioneringen av bomull bland annat.

I samband med förslag rörande införande av subventioner å vissa viktigare importerade råvaror hade nämnden i skrivelse den 13 september 1946 framhållit, att ett beträdande av subventionsvägen i allmänhet vore förenat med allvarliga olägenheter. Detta vore särskilt fallet, då subventionerna avsåge att dölja prisförändringar av mera bestående karaktär. Emellertid syntes subventioner kunna anses försvarliga i speciella fall såsom temporära åtgärder i syfte att eliminera tillfälliga prisrörelser. Motiveringen för att nämnden i dåvarande läge ifrågasatte tillgripandet av subventionering vore sålunda antagandet att de prisstegringstendenser, som då gjorde sig gällande via utrikeshandeln, vore av relativt övergående natur. Därest emellertid priserna på de utländska marknaderna komme att stabilisera sig på sin höga nivå eller i vart fall prisstegringarna komme att bli av betydande varaktighet, syntes däremot subventioneringsåtgärderna böra avvecklas. På längre sikt måste det nämligen anses ofrånkomligt, att de verkliga kostnaderna finge taga sig uttryck i priserna för konsumenterna. En subventionering av importen borde genomföras endast där fråga vore om sådana importerade råvaror eller intill råvarustadiet stående varor, vilkas importpriser utövade ett avsevärt inflytande på den allmänna prisnivån inom landet.

Beträffande bomull hade världsmarknadspriserna, sedan subventionen införts, icke visat någon stadigvarande tendens att falla. Återanskaffningspriset, som vid tiden för beslutet om subventionen för första halvåret 1947 beräknats till 2 kronor 54 öre för kilogram, hade för andra halvåret 1947 beräknats till 2 kronor 65 öre för kilogram och kunde vid tiden för avlåtandet av nämndens nu ifrågavarande skrivelse beräknas till 2 kronor 87 öre för kilogram. Ett bibehållande av kalkylpriset å bomull vid 2 kronor 15 öre för kilogram, vilket pris tillämpats under år 1947, skulle sålunda innebära, att subventionsbeloppet, vid tillämpning av tidigare gällande regler, skulle stiga till 72 öre för kilogram. Å andra sidan måste ett slopande av subventioneringen medföra en höjning av kalkylpriset till nivå med återanskaffningspriset, när det enligt nämndens mening icke rimligen kunde begäras, att bomullsindustrien skulle bära de kostnader, som föranleddes av en prishöjning på råvarorna, såvitt denna icke vore av snabbt övergående natur. En dylik höjning av kalkylpriset för bomull måste föra med sig avsevärda prishöjningar på i första hand bomullsgarn, bomullsvävnader och trikåvaror. Enligt inom nämnden verkställda beräkningar kunde ett slopande av subventioneringen av bomull och fastställandet av ett kalkylpris på bomull av 2 kronor 87 öre för kilogram beräknas medföra en höjning av levnadskostnadsindex med 0,6 enheter. Då enligt nämndens

mening inga tecken tydde på en nedgång av bomullspriserna, ansåge nämnden för sin del en fortsatt subvention av bomull icke försvarlig efter utgången av 1947.

Genom beslut den 30 december 1947 biträdde Kungl. Maj:t vad priskontrollnämnden i nyssnämnda skrivelse anfört beträffande subventioneringen av bomull. Subvention å denna vara har sålunda icke utgått efter utgången av 1947.

För subventionering av importen av hudar under andra halvåret 1947 ställdes genom beslut den 12 december 1947 ett belopp av 1 340 000 kronor till priskontrollnämndens förfogande. I samband härmed föreskrevs dels att de belopp, varmed subventionen skulle utgå, skulle beräknas på grundval av ett för garverierna fastställt kalkylpris av 1 krona 61 öre för kilogram, dels ock att subventioneringen i övrigt skulle genomföras i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer som under första halvåret 1947 tillämpats för subventioneringen av importerade hudar.

Nämnda riktlinjer innebära i huvudsak följande.

Importen har i regel ägt rum genom garveriidkarnas import- och råvaruförening. Denna öppnar rembours, för vilken medlemmarna ställa borgen. Föreningen fördelar de inköpta hudpartierna på de olika garverierna, vilka vid hudarnas ankomst till Göteborg var för sig betala på dem belöpande andelar till fastställt kalkylpris, 1 krona 61 öre för kilogram, varefter priskontrollnämnden erlägger skillnaden mellan det faktiska inköpspriset och nämndens kalkylpris.

I sin förut nämnda skrivelse den 27 december 1947 anförde priskontrollnämnden angående subventioneringen av hudar bland annat.

Enligt nämndens mening talade övervägande skäl för att subventionen av hudimporten bibehölls. Såsom motivering härför kunde anföras, bland annat, att av den sammanlagda kvantiteten ovan- och bottenläder omkring 70 procent beräknades härröra från svenska hudar och endast omkring 30 procent från importerad råvara, vilken till övervägande del användes till beredning av reparationsläder. Vid ett borttagande av subventionen av importerade bottenlädershudar måste prisskillnaden mellan svensk och importerad råvara, vilken kunde beräknas till omkring 1 krona 35 öre för kilogram, motsvarande 1 krona 80 öre för kilogram färdigt bottenläder, elimineras antingen genom clearing eller genom att priserna på svenska hudar tillåtes stiga till samma nivå som priserna på den importerade varan. Då en clearing av olika skäl vore svår att genomföra, syntes den senare utvägen vara den enda framkomliga. Vid ett slopande av subventioneringen skulle sålunda en prishöjning på den till 30 procent av hela råvarukvantiteten begränsade hudimporten medföra en motsvarande prishöjning även på den svenska hudmarknaden. Med hänsyn härtill ville nämnden föreslå, att subventioneringen av importerade bottenlädershudar under första halvåret 1948 bibehölls i sådan omfattning, att gällande priser på av importerade hudar tillverkat bottenläder kunde bibehållas oförändrade.

Genom beslut den 30 december 1947 lämnade Kungl. Maj:t vad pris-kontrollnämnden sålunda anfört utan erinran. Subventioneringen av införseln av hudar har sålunda fullföljts även under tiden efter den 1 januari 1948. Med anledning av en av statens pris-kontrollnämnd efter samråd med industrikommissionen gjord framställning har för subventionering av hudar, som införs under första halvåret 1948, anvisats ett belopp av 5 000 000 kronor. Det belopp, varmed subventionen skall utgå, skall enligt Kungl. Maj:ts beslut beräknas på grundval av ett oförändrat kalkylpris av 1 krona 61 öre för kilogram. Även i övrigt skall subventioneringen genomföras efter i huvudsak samma riktlinjer, som tillämpats under år 1947 och för vilka förut i korthet redogjorts.

Subventionering av införseln av andra varor än bomull och hudar har under den förflutna delen av budgetåret icke ägt rum och är ej heller avsedd att ske under den återstående delen av budgetåret. Kostnaderna för de vidtagna subventionsåtgärderna kunna sammanfattningsvis angivas på följande sätt.

Subventionskostnaderna under första halvåret 1947 ha enligt uppgift från statens pris-kontrollnämnd uppgått till omkring 16 000 000 kronor, därav omkring 5 100 000 kronor för bomull och 10 800 000 kronor för hudar. Då det för budgetåret 1947/48 för ändamålet anvisade reservationsanslaget uppgick till 25 000 000 kronor, har till innevarande budgetår kvarstått ett belopp av omkring 9 000 000 kronor. För år 1948/49 har sålunda stått till förfogande ett sammanlagt belopp av (9 000 000 + 35 000 000 =) 44 000 000 kronor. Kostnaderna för de under innevarande år vidtagna subventionsåtgärderna beräknas av pris-kontrollnämnden till 13 400 000 kronor, därav omkring 7 000 000 kronor för bomull och 6 400 000 kronor för hudar. Å det av riksdagen för subventionering av införseln av vissa varor anvisade reservationsanslaget kan sålunda vid budgetårets utgång beräknas kvarstå en reservation av omkring 30 000 000 kronor. Att reservationen kommer att uppgå till detta förhållandevis betydande belopp beror, såsom framgått av den föregående redogörelsen, dels på att subventionering av bomull icke ägt rum efter den 1 januari 1948, dels på att importen av hudar under andra halvåret 1947 varit av mycket begränsad omfattning.

Att subventioneringen av bomull slopades från och med den 1 januari 1948 grundade sig på det förhållandet, att de för subventioneringens genomförande angivna betingelserna icke längre ansågos vara för handen. Jag erinrar om att såsom en dylik förutsättning angivits, bland annat, att sannolika skäl talade för antagandet, att prisstegringen till mera väsentlig del vore av övergående natur. Förväntningarna om en prissänkning utomlands ha emellertid hittills icke infriats. Priserna på såväl bomull som hudar ligga tvärtom nu på en högre nivå än då subventioneringen började tillämpas. Även om något bestämt omdöme icke kan uttalas om den kommande prisutvecklingen, synas för närvarande knappast några mera bärande skäl

kunna anföras för en mera betydande och varaktig nedgång i prisläget inom den närmaste tiden.

Vid ett bedömande av frågan om subventioneringens fortsatta tillämpning torde emellertid även vissa andra omständigheter böra beaktas. Jag vill i detta sammanhang erinra om de överläggningar med tjänstemännens huvudorganisationer i fråga om grunderna för de nyreglerade lönernas och pensionernas höjning för tiden efter innevarande budgetårs utgång, för vilka en redogörelse lämnats i proposition 276 till årets riksdag. Såsom i nämnda proposition angivits, ha organisationerna härvid ansett sig kunna godtaga, att nuvarande procenttal för höjningen, 12 procent, får gälla jämväl under återstående delen av innevarande år. Vid detta sitt ståndpunkts-tagande ha organisationerna utgått ifrån att nu förutsebara prisstegringar icke skola behöva föranleda en höjning av indextalet i 1935 års serie med mer än ett par enheter och att i övrigt prispfördring för konsumenterna i möjligaste mån elimineras. Den av årets jordbrukskalkyl föranledda prispförbättringen på jordbruksprodukter har med hänsyn härtill i väsentlig utsträckning ansetts böra ske genom anslag finansierade över budgeten. Anslag för detta ändamål har i annat sammanhang äskats.

För genomförandet av den vid uppgörelsen med tjänstemännens huvudorganisationer förutsatta prisstabiliseringen erfordras emellertid härutöver ytterligare åtgärder. Sålunda torde det för att undgå en ytterligare höjning av priserna på bomullsvaror bli nödvändigt att återinföra subventioneringen av bomull. Vidare torde subventioneringen av hudar böra fortsätta. Dessutom synas vissa subventionsåtgärder erfordras för att förebygga en stegring av hushållens bränslekostnader.

Förbrukningen av bomull under andra halvåret 1948 vid spinnerierna har av priskontrollnämnden beräknats komma att uppgå till 12 600 ton. Denna kvantitet beräknas bli täckt av dels en kvantitet bomull, som kommer att inköpas från Brasilien, uppgående till 5 400 ton, dels genom inköp i mjukvalutaländer, dels ock genom viss minskning av bomullslagren. Priserna ha av priskontrollnämnden angivits till omkring 2 kronor 95 öre för kilogram för den brasilianska bomullen och omkring 3 kronor 70 öre för kilogram för bomull från mjukvalutaländer. Avsikten är att genom ett clearingförfarande genomföra en utjämning av dessa priser. Kostnaderna för en subventionering kunna vid bibehållande av nu gällande kalkylpris av 2 kronor 87 öre beräknas till omkring 5 000 000 kronor för andra halvåret 1948 och, under förutsättning av oförändrade importpriser, ungefär samma belopp för första halvåret 1949.

Den under år 1948 nödvändiga importen av hudar har av statens industrikommission beräknats till minst 8 000 ton. Härav ha under första halvåret inköpts omkring 4 000 ton till ett sammanlagt värde av 10 800 000 kronor med en beräknad subventionskostnad av omkring 5 000 000 kronor, motsvarande i genomsnitt 1 krona 25 öre för kilogram. Inköpsbehovet för

andra halvåret beräknas sålunda till minst 4 000 ton och subventionskostnaden vid oförändrade priser till lägst 5 000 000 kronor. För första halvåret 1949 torde vid oförändrade priser ungefär samma belopp erfordras.

Den totala kostnaden för en subventionering av införseln av bomull och hudar under budgetåret 1948/49 synes sålunda kunna beräknas till minst 20 000 000 kronor, fördelade med omkring 10 000 000 kronor för bomull och omkring 10 000 000 kronor för hudar. Med hänsyn till det ovissa prisläget måste kostnadsberäkningen givetvis anses vara tämligen osäker. Då emellertid, såsom tidigare framhållits, vid innevarande budgetårs utgång en reservation av omkring 30 000 000 kronor beräknas kvarstå på anslaget till Subventionering av införseln av vissa varor, synas kostnaderna för de ifrågasatta subventionsåtgärderna kunna täckas utan att ytterligare medel behöva äskas för ändamålet.

Med hänsyn till att betingelserna för subventioneringen numera äro andra än de av riksdagen vid dess behandlingar av frågan angivna, torde riksdagens medgivande böra inhämtas att under nu rådande förutsättningar disponera ifrågavarande anslag för fortsatt importsubventionering. Ett dylikt medgivande torde böra avse tiden till och med den 30 juni 1949.

Subventioneringen bör, liksom hittills varit fallet, begränsas till att avse sådana importerade råvaror eller intill råvarustadiet stående varor, vilkas importpriser utöva ett avsevärt inflytande på den allmänna prisnivån inom landet, dock med möjlighet för Kungl. Maj:t att i fall, där särskilt starka prispolitiska skäl kunna anföras, förordna om importsubventionering även av andra än nu angivna varuslag. Subventionsåtgärder böra kunna vidtagas endast efter beslut av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall. Kungl. Maj:t bör därvid på samma sätt som hittills skett meddela närmare föreskrifter rörande subventioneringens utformning i detalj. En redogörelse för vidtagna subventionsåtgärder torde böra framläggas för 1949 års riksdag.

I anslutning till den tidigare berörda uppgörelsen angående storleken av det rörliga tillägget å de statsanställdas löner under andra halvåret 1948 och den därvid angivna förutsättningen om stabilisering av prisnivån har fråga uppkommit rörande viss subventionering av hushållens bränslekostnader under budgetåret 1948/49. Den höjning av normalpriserna på ved, som genomförts i samband med slopandet av produktionspremierna, jämte höjda priser på koks och stegrade transportkostnader beräknas nämligen, enligt vad jag inhämtat från statens bränslekommission, medföra en ökning av bränslekostnaderna med omkring 30 000 000 kronor. Med hänsyn till den tidigare berörda uppgörelsen med tjänstemännens organisationer synes det angeläget att undvika, att denna kostnadsökning får slå igenom i hushållens bränslekostnader. För detta ändamål erfordras en subventionering. Vid en dylik synes det vara lämpligast att i första hand sänka priserna på de

dyraste bränslena. På grund härav ävensom av tekniska skäl torde subventionen böra läggas på antracit och antracitbriketter samt koks.

Denna subventionering synes kunna genomföras med anlåtande av medel, som finnas tillgängliga i den av bränslekommissionen förvaltade kolclearingkassan. Enligt vad bränslekommissionen upplyst beräknas kassans säkra tillgångar den 30 juni 1948 komma att utgöra omkring 68 000 000 kronor. Härifrån avgå emellertid omkring 30 000 000 kronor, motsvarande de överföringar från kassan som enligt gjorda åtaganden skola äga rum nämnda dag. Vid det nya bränsleårets ingång kan kolclearingkassan sålunda beräknas uppgå till 38 000 000 kronor. Då kassan står prisfallsgaranti för förhållandevis betydande kvantiteter fossila bränslen i lagerhandeln och dessutom vissa kostnader även i fortsättningen måste täckas ur densamma, kan det i händelse av en fortsatt sjunkande pristendens längre fram bli nödvändigt att tillföra kassan ytterligare medel. Därest så blir fallet, torde denna fråga framdeles få underställas riksdagen.

Jag får sålunda förorda, att riksdagens medgivande inhämtas till genomförande av en subventionering av hushållens bränslekostnader under bränsleåret 1948/49 med anlåtande av de medel, som finnas tillgängliga i kolclearingkassan. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela föreskrifter rörande den närmare utformningen av subventioneringen.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

dels att det av riksdagen å riksstaten för budgetåret 1947/48 under elfte huvudtiteln till *Subventionering av införseln av vissa varor* anvisade reservationsanslaget även fortsättningsvis må användas till därför avsett ändamål,

dels ock att för subventionering av hushållens bränslekostnader under år 1948/49 må användas ett belopp av intill 30 000 000 kronor av de medel, som finnas tillgängliga i kolclearingkassan.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Curt Nordwall.